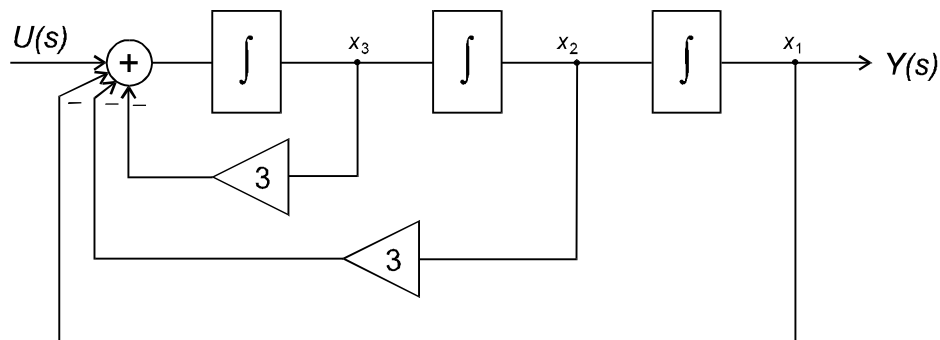

Signali i sustavi - Rješenja zadataka za vježbu (III. kolokvij)

1.

$$A = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ -1 & -3 & -3 \end{bmatrix} \quad B = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} \quad C = [1 \ 0 \ 0] \quad D = [0]$$

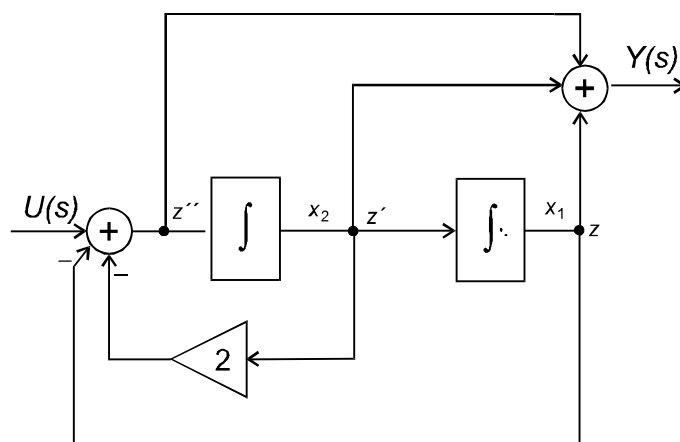
Dobivena matrica A je tipična za direktnu realizaciju: u zadnjem retku mogu biti elementi različiti od 0, do glavne dijagonale su jedinice, a svi ostali elementi su 0.

2.

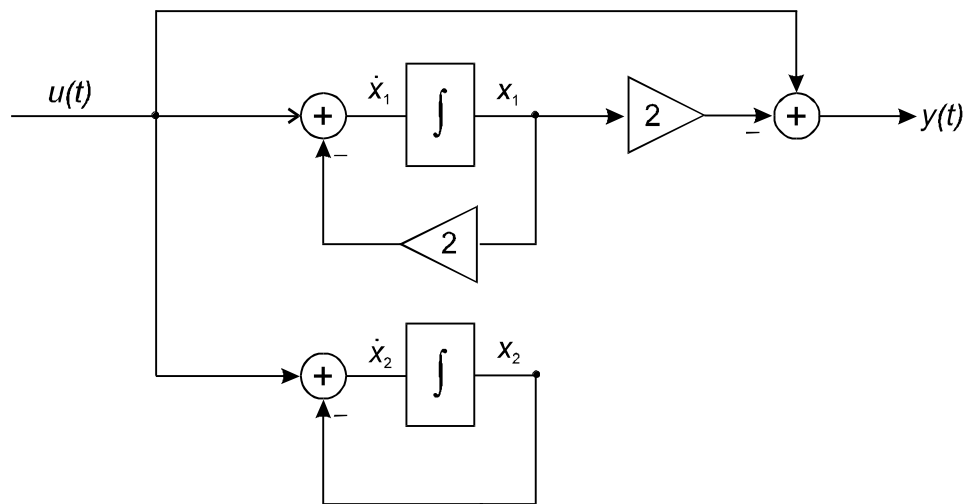
$$A = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -1 & -2 \end{bmatrix} \quad B = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} \quad C = [0 \ -1] \quad D = [1]$$

Dobivena matrica A je tipična za direktnu realizaciju: u zadnjem retku su elementi različiti od 0, do glavne dijagonale je jedinica, a sve ostalo su 0.

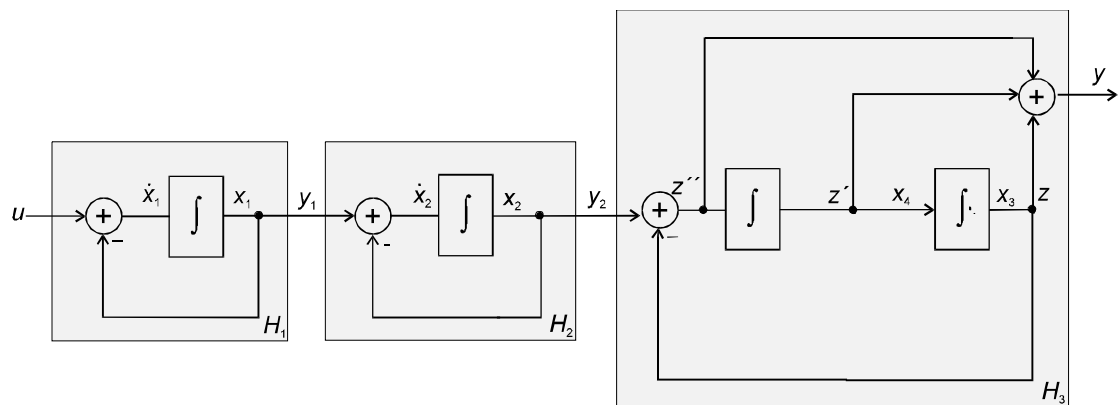
3.

$$A = \begin{bmatrix} -2 & 0 \\ 0 & -1 \end{bmatrix} \quad B = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} \quad C = \begin{bmatrix} -2 & 0 \end{bmatrix} \quad D = \begin{bmatrix} 1 \end{bmatrix}$$

4.

$$A = \begin{bmatrix} -1 & 0 & 0 & 0 \\ 1 & -1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & -1 & 0 \end{bmatrix} \quad B = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \quad C = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 1 \end{bmatrix} \quad D = \begin{bmatrix} 0 \end{bmatrix}$$

Pošto u trećoj sekciji imamo direktnu realizaciju, donja trokutasta matrica karakteristična za kaskadnu realizaciju je pokvarena (jedinica u predzadnjem retku).

5. Normalne varijable stanja:

$$H_1(s) = \frac{1}{s^3 + 5s^2 + 3s + 1}$$

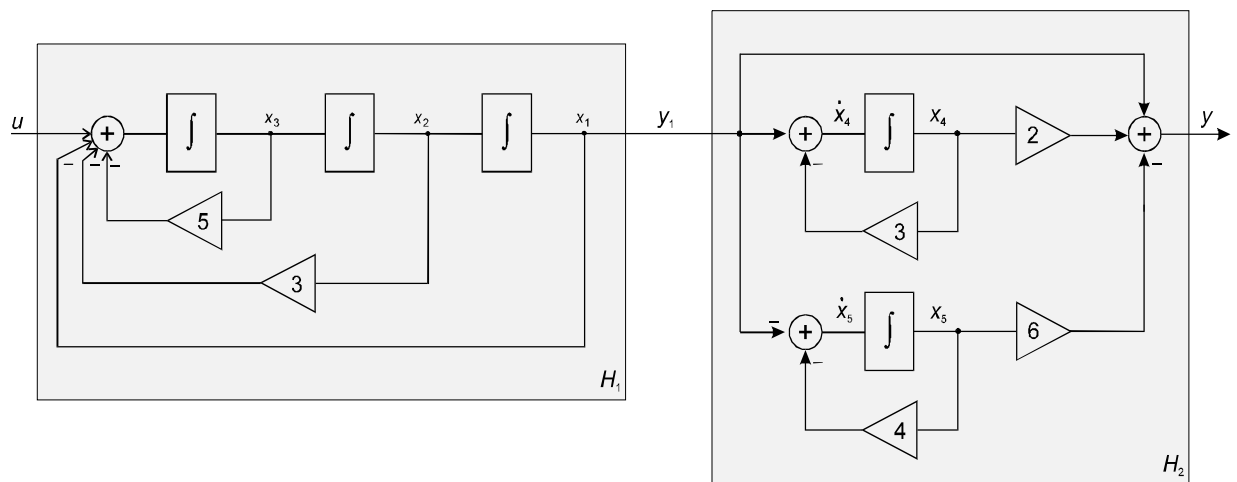
$$\begin{bmatrix} \dot{x}_1 \\ \dot{x}_2 \\ \dot{x}_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ -1 & -3 & -5 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} \cdot u$$

$$y_1 = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \end{bmatrix} \cdot u$$

Kanonske varijable stanja:

$$\begin{bmatrix} \dot{x}_4 \\ \dot{x}_5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -3 & 0 \\ 0 & -4 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_4 \\ x_5 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} \cdot y_1$$

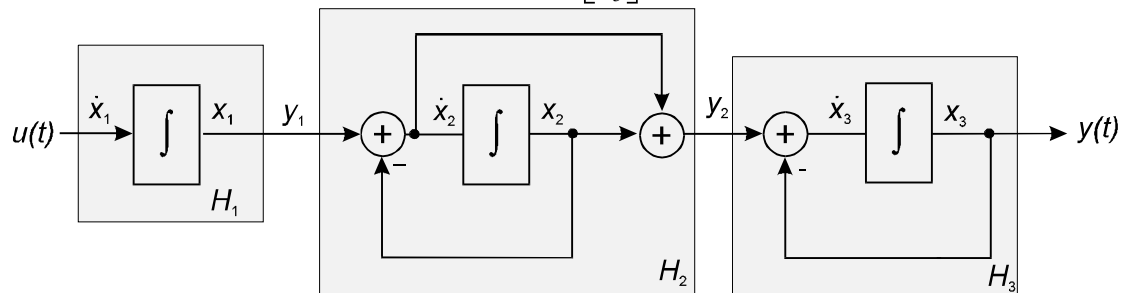
$$y(t) = \begin{bmatrix} 2 & -6 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_4 \\ x_5 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1 \end{bmatrix} \cdot y_1$$

6.

$$\begin{bmatrix} \dot{x}_1 \\ \dot{x}_2 \\ \dot{x}_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 1 & -1 & 0 \\ 1 & 1 & -1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \cdot u$$

$$y = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \end{bmatrix} \cdot u$$

7. Matrice A^* , B^* , C^* i D^* paralelne realizacije:

$$A^* = \begin{bmatrix} -2 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 1 \\ 0 & 0 & -1 \end{bmatrix} \quad B^* = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 0 & 0 \\ 1 & 0 \end{bmatrix} \quad C^* = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 0 \end{bmatrix} \quad D^* = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$$

$$M = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 0 \\ -2 & -1 & 1 \\ 4 & 1 & -2 \end{bmatrix} \quad M^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 0 & -2 & -1 \\ 2 & 3 & 1 \end{bmatrix}$$

Matrice A , B , C i D direktne realizacije:

$$A = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ -2 & -5 & -4 \end{bmatrix} \quad B = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & -2 \\ -2 & 4 \end{bmatrix} \quad C = \begin{bmatrix} 2 & 3 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \\ 1 & 2 & 1 \end{bmatrix} \quad D = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$$

8. Impulsni odziv sustava:

$$h(t) = [2e^{-t} - \delta(t) \quad 4e^t + 3e^{-t} + \delta(t)]$$

9. Impulsni odziv sustava:

$$h(t) = \delta(t) + e^{-2t} - 2e^{-3t}$$

Dif. jednačba: $y''(t) + 5y'(t) + 6y(t) = u''(t) + 4u'(t) + 5u(t)$

10. Impulsni odziv sustava:

$$h(t) = [-3e^{-t} + 6e^{-2t} \quad 2e^{-t} - e^{-2t} + \delta(t)]$$

11.

$$H(z) = \frac{z+2}{z^3} \quad H_1(z) = \frac{z^2-1}{z^2}$$

$$h_1[n] = \delta[n] - \delta[n-2]$$

12.

$$Y(z) = \frac{z^3 - 2}{z(z^2 - 1)} \quad H_1(z) = \frac{2z - 1}{z - 1} \quad H(z) = 1$$

$$u[n] = 2\delta[n-1] - \frac{1}{2} \cdot 1^n + \frac{3}{2} \cdot (-1)^n$$

13.

$$H(z) = 1 - z^{-1} + z^{-4} \cdot \frac{1}{1 - z^{-3}} + 2z^{-5} \cdot \frac{1}{1 - z^{-3}}$$

$$y[n] = \delta[n] + 0 \cdot \delta[n-1] + 0 \cdot \delta[n-2] + 0 \cdot \delta[n-3] + 1 \cdot \delta[n-4] + 3 \cdot \delta[n-5] + \dots$$

Prvih pet uzoraka:

$$y[n] = \{1, 0, 0, 0, 1\}$$

14. Jednadžbe stanja i izlazna jednadžba u matričnom obliku:

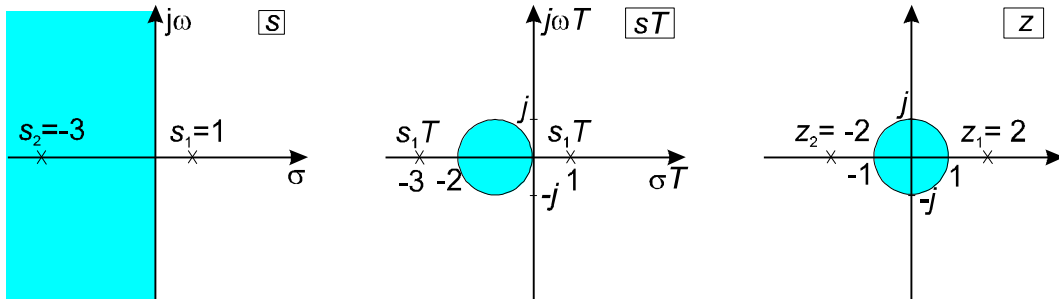
$$\begin{bmatrix} x_1[n+1] \\ x_2[n+1] \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{1}{2} & 0 \\ 0 & \frac{1}{4} \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} x_1[n] \\ x_2[n] \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} \cdot u[n]$$

$$y[n] = [20 \quad -20] \cdot \begin{bmatrix} x_1[n] \\ x_2[n] \end{bmatrix} + [0] \cdot u[n]$$

15. Impulzni odziv sustava:

$$h[n] = -\frac{1}{4} \delta[n] + \frac{1}{4} \cdot (2)^n - \frac{1}{4} \cdot (-2)^n$$

Stabilnost:

Kontinuirani sustav je *nestabilan* jer ima pol $s_1 = 1$ u desnoj poluravnini.

Polovi s_1T i s_2T su van područja stabilnosti Eulerova algoritma, pa će diskretni sustav biti *nestabilan*.

Diskretni sustav je *nestabilan* jer su polovi z_1 i z_2 van jedinične kružnice u Z-ravnini.

Za $T = 1/3$

$$s_1 \cdot T = \frac{1}{3}$$

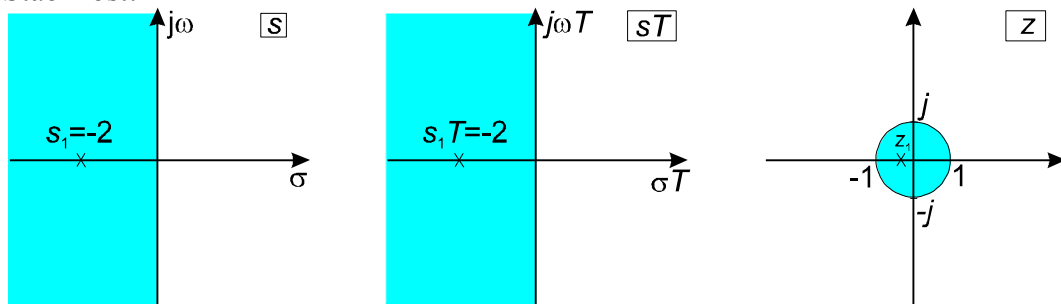
$$s_2 \cdot T = -1$$

$s_1 T$ nije upao u područje stabilnosti Eelerova algoritma, pa će diskretni sustav biti *nestabilan*.

16. Impulsni odziv sustava:

$$h[n] = 3\delta[n] - 2 \cdot \left(-\frac{1}{3}\right)^n$$

Stabilnost:

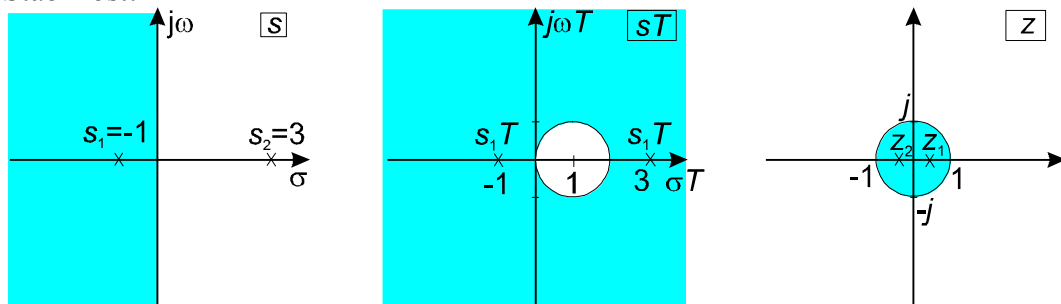
Kontinuirani sustav je *stabilan* jer se pol $s_1 = -2$ nalazi u lijevoj poluravnini.

Bilinearna transformacija preslika lijevu poluravninu u jediničnu kružnicu u Z-ravnini, pa će diskretni sustav biti *stabilan*.

17. Impulsni odziv sustava:

$$h[n] = -\frac{1}{8} \left[\left(\frac{1}{2}\right)^n + \left(-\frac{1}{2}\right)^n \right]$$

Stabilnost:

Kontinuirani sustav je *nestabilan* jer se pol $s_2 = 3$ nalazi u desnoj poluravnini.

Polovi s_1T i s_2T su unutar područja stabilnosti obrnutog Eulera, pa ćemo od nestabilnog kontinuiranog sustava dobiti *stabilni* diskretni sustav.
 Potvrda onoga što smo ranije zaključili: Diskretni sustav je *stabilan* jer su polovi z_1 i z_2 unutar jedinične kružnice u Z-ravnini.

18. a)

$$H(z) = \frac{2z}{z - \frac{1}{e^T}}$$

b)

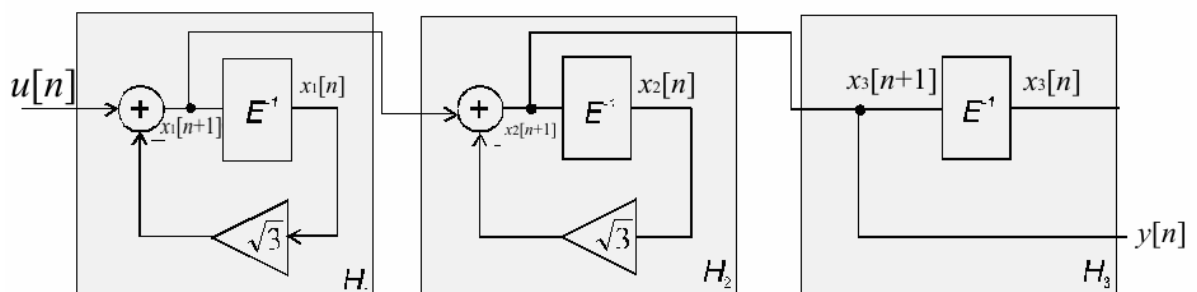
$$h[nT] = \frac{-2T}{2-T} \delta[n] + \frac{8T}{4-T^2} \cdot \left(\frac{2-T}{2+T} \right)^{nT}$$

19. Kaskadna realizacija:

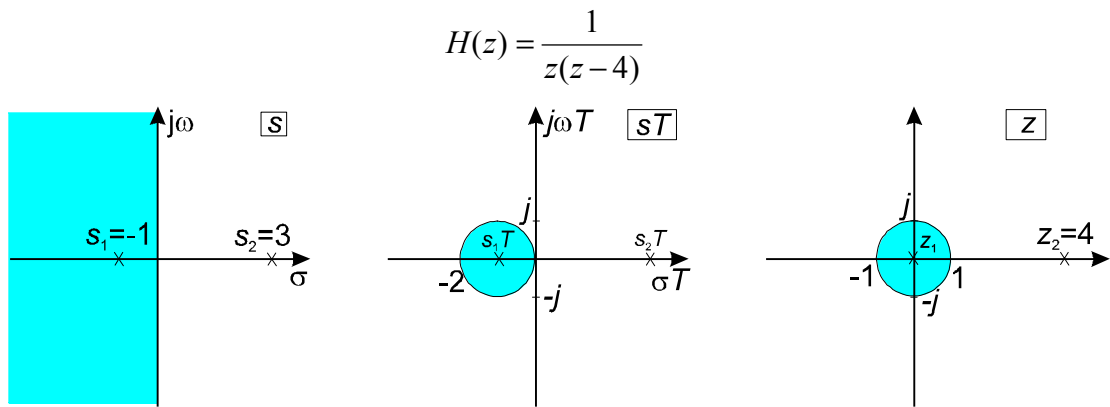
$$\begin{bmatrix} x_1[n+1] \\ x_2[n+1] \\ x_3[n+1] \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -\sqrt{3} & 0 & 0 \\ -\sqrt{3} & -\sqrt{3} & 0 \\ -\sqrt{3} & -\sqrt{3} & 0 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} x_1[n] \\ x_2[n] \\ x_3[n] \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} \cdot u[n]$$

$$y[n] = \begin{bmatrix} -\sqrt{3} & -\sqrt{3} & 0 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} x_1[n] \\ x_2[n] \\ x_3[n] \end{bmatrix} + [1] \cdot u[n]$$

Simulacijski blok-dijagram:

20.

Kontinuirani sustav je *nestabilan* jer se pol $s_2 = 3$ nalazi u desnoj poluravnini.

Pol s_2T nije u području stabilnosti Eulerova algoritma, pa će diskretni sustav biti *nestabilan*.

Potvrda onoga što smo ranije zaključili: Diskretni sustav nije *stabilan* jer se pol z_2 nalazi van jedinične kružnice u Z-ravnini.

Za $T = 1/3$

$$s_1 \cdot T = -1 \cdot \frac{1}{3} = -\frac{1}{3}$$

$$s_2 \cdot T = 3 \cdot \frac{1}{3} = 1$$

s_2T pada van područja stabilnosti Eulerova algoritma, pa će diskretni sustav biti *nestabilan*.